

הוכן ע"י כולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף צ"ה ע"ב

האם דין בעליו עמו דוקא באותה מלאכה או לא?

נשאל או נשכר עמו למלאכה אחרת	נשאל או נשכר עמו לאותה מלאכה ¹	
אביי ורבא ² : פטור רב המנונא: חייב	פטור	היה עמו בין בשעת שאלה ובין בשעת שבירה
אביי ורבא ² : פטור רב המנונא: חייב	אביי ורבא ² : פטור רב המנונא: חייב	היה עמו רק בשעת שאלה
חייב	חייב	היה עמו רק בשעת שבירה

דף צ"ה סע"ב צ"ו רע"א

משמעות הפסוקים שעוסקים בדין בעליו עמו

	"בעליו אין עמו שלם ישלם"	"אם בעליו עמו לא ישלם"	
אביי (ר' יאשיה)	רק כשאננס עמו לא בשאלה ולא במיתה, חייב	רק כשהם עמו גם בשאלה וגם במיתה, פטור	משמעות הפסוקים (הדיוקים סותרים)
	הא אם היה עמו בשעת שאלה לבד פטור ³	הא אם היה עמו בשעת שבירה לבד, חייב ³	יישוב הפסוקים (לגירסא הראשונה ⁴)
	אינם עמו בשעת שאלה, חייב	עמו בשעת שאלה לבד פטור	יישוב הפסוקים (לגירסא השנייה)
רבא (ר' יונתן)	כשאננס עמו או בשאלה או במיתה, חייב	כשהם עמו או בשאלה או במיתה, פטור	משמעות הפסוקים (סתירה מפורשת)
	אינם עמו בשעת שאלה, חייב	עמו בשעת שאלה לבד פטור	יישוב הפסוקים (לגירסא הראשונה)
	אינם עמו בשעת שאלה, חייב	עמו בשעת שאלה לבד פטור	יישוב הפסוקים (לגירסא השנייה)

¹ אותה מלאכה מיקרי לא רק במחמר אחר חמורו או חורש עם פרתו, אלא גם באופן שמרפה את האדמה לפניה.

² וכן מבואר בברייתא, וכן הלכה.

³ מבואר בטבלא דלגירסא זו, לר' יונתן קרא **דפטורא** מרמז לפטור היה עמו בשעת שאלה, ולר' יאשיה, קרא **דחיובא** מרמז לפטור היה עמו בשעת שאלה. ולפ"ז, זוהי הטעם שהגמ' הפך סדר המקראות בהא דרבא, ודרש קרא דפטורא ברישא (כגירסת הספרים שלו, שפקפק עליו רש"י בריש צו.). ולפ"ז גרסינן בדאביי "דתניא" ובדרבא "דתניא אידך" (כגירסא שמחק רש"י בריש דף צו., וע"ש בב"ח אות א'), דגירסא זו סוברת ששני הברייתות שהובאו לדחות רב המנונא (בדף צה:) פליגי אי ילפינן פטורא דהיה עמו בשעת שאלה מקרא דחיובא (כר' יאשיה) או מקרא דפטורא (כר' יונתן). וכן הוא דעת הרמב"ן ושאר ראשונים. ולא ניחא לי' לרש"י ז"ל בגירסא זו, דא"כ ברייתא דר' יאשיה, דס"ל לאביי כוותי', פליג אמשנתינו (צד.) דדריש פטורא דהיה עמו בשעת שאלה מקרא דפטורא ("אם בעליו עמו לא ישלם") וכמו שהעיר הריטב"א. ולכן פרש"י דגם

הוכן ע"י כולל עיין הדר

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

לרי יאשיה ילפינן פטורא דהיה עמו בשעת שאלה מקרא ד"בעליו עמו לא ישלם" דקרא ד"בעליו
אין עמו" לימד על קרא ד"בעליו עמו" דמיירי בשהיה עמו רק בזמן אחד (שעת השאלה) ול"צ
הבעלים להיות עמו בשני הזמנים (שעת שאלה ושעת מיתה). וע"פ פירוש זה הוא שכתב רש"י
לשנות סדר הדרשות אליבא דרבא, ולמחוק "דתניא" ו"תניא אידך".
⁴ גירסת הספרים שמחקה רש"י צו. ד"ה רבא סבר, ע"י בהערה הקודמת.